

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2020
ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
(ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1. α) 1→γ 2→α 3→α 4→α 5→α 6→γ

A1. β) 1→α

B1. Η φράση που ορίζει το θεματικό κέντρο του κειμένου είναι «παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας». Ο Πλάτων θα μιλήσει αλληγορικά περί παιδείας (και έλλειψη παιδείας). Στην Πολιτεία γενικότερα η αναφορά στην παιδεία γίνεται πάντα σε σύνδεση με την ηθική διαπαιδαγώγηση των πολιτών. Άλλωστε επικρατούσε η αντίληψη πως η καλή εκπαίδευση και η ανατροφή, αν διατηρείται, γεννά καλές φύσεις, και πάλι οι χρηστές αυτές φύσεις, όταν λάβουν μια τέτοια ανατροφή, θα γίνουν ακόμα καλύτερες από τις προηγούμενες. Στο μύθο του σπηλαίου ειδικότερα, η αναφορά στην παιδεία έχει και γνωσιολογικό περιεχόμενο: πώς μπορεί ο άνθρωπος να γνωρίσει την αλήθεια και μάλιστα το αληθινά υπαρκτό.

Η παιδεία είναι αυτή που θα βοηθήσει τον άνθρωπο στον αγώνα του να απαλλαγεί από τα δεσμά της φαινομενικότητας, που τον κρατούν εγκλωβισμένο στην άγνοια, την πλάνη και, κατά προέκταση, στην αδικία και το ψέμα.

Ο Πλάτωνας με αυτή τη φράση επιθυμεί να αποδείξει ότι η πορεία από την απαιδευσία προς τη γνώση, δηλαδή η μεταπήδηση από το σκοτάδι στο φως (Αγαθό) είναι πραγματοποιήσιμη μόνο όταν οι φιλόσοφοι αναλάβουν τη διοίκηση της πολιτείας ή οι βασιλείς αρχίζουν να φιλοσοφούν, ώστε να υπάρξει χρηστή διοίκηση και ιδανική πολιτεία. Η πορεία προς το φως της γνώσης, το Αγαθό αποτελεί την ανοδική πορεία της ψυχής από την άγνοια στη γνώση.

B2. Με τη φράση «έν καταγείω οἰκήσει σπηλαιώδει» ο Πλάτωνας αναφέρεται στο σπήλαιο που συμβολίζει την αισθητή πραγματικότητα (την πραγματικότητα που συλλαμβάνεται μέσω των αισθήσεων χωρίς την παρέμβαση της λογικής). Πρόκειται για την πολιτική κοινωνία στην οποία δεν κυβερνούν οι πεπαιδευμένοι, οι φιλόσοφοι.

Αναφέροντας την φράση «έν δεσμοῖς» περιγράφει τις αλυσίδες των δεσμοτών, δηλαδή τις αισθήσεις που κρατούν τους ανθρώπους δέσμιους και δεν τους αφήνουν να αντιληφθούν την πραγματικότητα με τη βοήθεια της λογικής και υπό το φως του ορθού λόγου.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2020

Όλα αυτά περιγράφουν «τους δεσμώτες» δηλαδή τους απαίδευτους ανθρώπους, αυτούς που βρίσκονται στο κατώτερο επίπεδο της γνώσης και μοιραία αποδέχονται ως αληθινό ό,τι αντιλαμβάνονται με τις αισθήσεις χωρίς πνευματική πρόοδο και κριτική ικανότητα. Είναι βυθισμένοι στο σκοτάδι της άγνοιας και θεωρούν πως οι σκιές των πραγμάτων είναι μια αληθινή εικόνα του κόσμου. Αυτοί οι άνθρωποι μόνο κακό μπορούν να προκαλέσουν, αφού αδυνατούν να υπηρετήσουν τόσο το ιδιωτικό όσο και το δημόσιο καλό.

Ο εκφραστικός τρόπος που χρησιμοποιεί ο Πλάτωνας όπως φαίνεται από τους προηγούμενους αποσυμβολισμούς είναι η αλληγορία. Άλλωστε με το ρήμα «απέεικασον» αλλά και ιδέ, ιδέ, όρα ο φιλόσοφος ζητά από το Γλαύκωνα, αλλά και κάθε αναγνώστη να ενεργοποιήσει τις οπτικές, γνωστικές ικανότητες, τη φαντασία, δηλαδή την όραση της ψυχής του. Πρόκειται λοιπόν, για ένα λόγο αλληγορικό, μια παραβολή / σύγκριση. Μια αλληγορία συνεπάγεται πως όσα λέγονται έχουν και ένα άλλο επίπεδο σημασιών, πως οι λέξεις, οι έννοιες και οι περιγραφές έχουν πέρα από την κυριολεκτική τους και μια συμβολική σημασία. Ο Πλάτωνας χρησιμοποιεί την αλληγορία για να κάνει πιο κατανοητές δύσκολες φιλοσοφικές έννοιες και να κερδίσει την προσοχή και το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

B3. Οι Πλατωνικοί δεσμώτες ζουν εγκλωβισμένοι σε μια υπόγεια σπηλιά και αντλούν τη γνώση με τις περιορισμένες αισθήσεις τους. Αληθινά υπαρκτό γι' αυτούς είναι οι σκιές. Ζουν μέσα σε μια ψευδαίσθηση, αντιλαμβανόμενοι την καθημερινή πραγματικότητα με βάση μια επισφαλή γνωσιολογικά εικόνα που τους δίνουν οι αισθήσεις. Αδυνατούν να αμφισβητήσουν τους περιορισμούς τους, ζουν εγκλωβισμένοι σε ένα απατηλό κόσμο.

Ο Σωκράτης με το σχόλιο «όμοίους ήμιν» παραλληλίζει τους δεσμώτες με τη σύγχρονη πολιτική κοινωνία όπου η αδικία και η αναξιοκρατία κυριαρχούν, οι δημαγωγοί ασκούν την εξουσία και όχι οι φιλόσοφοι. Οι άνθρωποι ζουν μέσα στο σκοτάδι της αμάθειας, δέσμιοι των παθών και των προκαταλήψεων.

Με ένα παρεμφερή τρόπο περιγράφει και ο Παντελής Μπουκάλας τους σύγχρονους ανθρώπους. Η ζωή τους αν και δεν εντοπίζεται σε υπόγεια σπηλιά, στην πραγματικότητα δεν διαφοροποιείται. Επικρατεί η παραίτηση, η αδιαφορία, η εγκατάλειψη. Επιχειρούν να ζήσουν μέσα από τις ζωές άλλων, ενώ τους καταπίνει η ίδια η καθημερινότητα. Ο κόσμος τους είναι προϊόν ψευδαίσθησης, μια ψευδεπίγραφη αντιγραφή που ζώντας σ' αυτόν δεν μπορούν να αντιληφθούν την αλήθεια.

Διάχυτο είναι το αίσθημα της απελπισίας τόσο στο κείμενο αναφοράς όσο και στο παράλληλο. Δεν υπάρχει εμφανής διέξοδος, ώστε να ξεφύγει ο άνθρωπος από την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει. Ο

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2020**

ψυχικός εγκλεισμός και η απογοήτευση αποτελούν κοινά συναισθήματα που χαρακτηρίζουν και τα δύο κείμενα.

B4. 1→α   2→γ   3→β   4→β   5→β

B5. 1→β   2→δ   3→ε   4→α

πάθει: κατάσταση

Κατευθύνεται από το πάθος του αλκοολισμού και οδηγείται σε αδιέξοδα.

πρόκειται: στήνουν μπροστά

Πρόκειται να πάρει μεταγραφή σε μια καλύτερη ομάδα.

θαύματα: τεχνάσματα

Ήταν θαύμα το φαγητό που μαγείρευες.

Αδίδακτο κείμενο

Γ1. Θεωρώ, άνδρες δικαστές, ότι εσείς δεν επιθυμείτε να ακούσετε καμία δικαιολογία από αυτούς που θέλουν να κατηγορήσουν τον Αλκιβιάδη. Γιατί παρουσιάστηκε ως τέτοιου είδους πολίτης, ώστε ακόμα και αν κάποιος τυχαία δεν αδικείτο απ' αυτόν περισσότερο αρμόζει να τον θεωρεί εχθρό εξαιτίας των υπολοίπων δραστηριοτήτων / ασχολιών του.

Γ2. Ο κατηγορος επιθυμεί την καταδίκη του Αλκιβιάδη εξαιτίας των σφαλμάτων που έχει διαπράξει, τα οποία είναι μεγάλα, δεν συγχωρούνται, δεν δημιουργούν την ελπίδα ότι μπορεί να βελτιωθεί και επιδεικνύουν μεγάλη κακία ώστε ακόμα και οι εχθροί του διστάζουν να τα αναφέρουν. Επιπρόσθετα υπάρχει μεταξύ τους προγονική έχθρα, ενώ επιπλέον ο κατηγορος τον θεωρεί φαύλο και έχει πρόσφατα αδικηθεί απ' αυτόν.

Γ3. α. ήγούμενος → ήγού, πειράσομαι → πειρώ, τιμωρήσασθαι → τιμωροῦ.

Γ3. β. τοιοῦτον= δεικτική αντωνυμία

ἑαυτόν= αυτοπαθητική αντωνυμία

Γ4. α. ἐλπίδα= αντικείμενο στη μτχ. παρέχοντα

τοῦ λοιποῦ= γενική που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός χρόνου

κακίας= γενική διαιρετική ως ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός στο τοσοῦτο

εἰς τοσοῦτο= εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός τόπου μτφ.

Γ4. β. Πρόκειται για ενεργητική σύνταξη.

καὶ γὰρ οἱ νόμοι (ὑπ' Ἀρχεστρατίδου) ἐπεδείχθησαν.

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2020**

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΚΑΙ «ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ»

ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

www.floropoulos.gr